

TAITO-verkostotapaaminen 19.9.2019, Helsinki

TAIKOJA II
KOORDINAATIOHANKE

TAITO-verkoston itsearviointityöpaja

Mika Sihvonen / TAIKOJA II

mika.sihvonen@tuni.fi

info@taikoja.fi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

PÄIVÄN TAVOITTEET

- ▶ Tutustutaan arviointityön yleisiin teemoihin ja itsearvioinnin mahdollisuuksiin kehittämishankkeissa
- ▶ Tarkastellaan case-esimerkkejä TAITO-ohjelmassa toteutetuista itsearvioinneista.
- ▶ Tutkitaan omaa hanketta itsearvioinnin valossa - miksi, miten, milloin ja ketkä? - samalla mahdollisuus tutustua muiden hankkeiden itsearviointitarpeisiin.
- ▶ Tehdään luonnos oman hankkeen itsearviointiteemoista ja arvioinnin toteutuksesta

Päivän kulku:

12 - 12:45 yleisesti hankearvioinnista, Case-Puhti
12:45 Työpaja osa 1
14:00 Kahvitauko
14:25 Työpaja osa 2
15:30 Päivän kooste
16:00 Kotiinlähtö

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

TAIKOJA II
KOORDINAATIOHANKE

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

MITÄ ARVIOINTI ON?

Arvioinnista sanottua:

- ▶ Arvon antamista kohteelle
- ▶ Prosessi, jossa tiedon avulla voidaan tehdä päätelmiä toiminnan arvosta
- ▶ Voidaan tarkastella prosessia, tuloksia, vaikuttavuutta.
- ▶ Arvioinnilla voidaan parantaa suunnittelua, muokata toimintaa, tukea ymmärrystä työn merkittävyydestä ja oikeuttaa resursseja. (nuori.fi)
- ▶ Hankemaailmassa (esim. rakennerahastot.fi) usein yleisluontoisia ohjeita hankearvointiin
 - ▶ Hanke voi päättää itse arviointiotteen ja laajuuden
 - ▶ Systemaattisuus, perustelut tavoitteiden pohjalta

[OSA OLEVIEN OSALLISUUS](#)
[HANKKEET JA HANKETUKI](#)
[ARVIOINTI](#)
[ITSEARVIOINTI](#)
[OPPIAITA JA TYÖKALUJA ITSEARVIOINTIIN](#)

Oppaita ja työkaluja itsearviointiin

Mac1-47a8-4bdc-a35f-9b22d9020080

<https://www.stea.fi/documents/2184241/2492102/itsearviointiopas/9c90fac1-47a8-4bdc-a35f-9b22d9020080>

ITSEARVIOINTIOPAS

Arvioinnin ulottuvuusia

Koska arvioinnille on hyvin erilaisia tarpeita ja käyttötarpeita, arviointia on myös monta eri tyyppiä. Alla esitellään lyhyesti joitain arvioinnin ulottuvuuksia.

Arvioinnin aika?

Ajallisesti arvioinnilla on kolme ulottuvuutta: etukäteisarviointi, toiminnan aikana tapahtuva jatkuva arviointi ja jälkikäteisarviointi.

Etukäteisarviointia tehdään esimerkiksi koulutusohjelman suunnitteluvaiheessa tarveanalyysin muodossa. Silloin kerätään tietoa suunnittelun ja toiminnan tueksi ja pohditaan esim. kyseisten ja haastattelujen avulla, mille kehittämistyössä tai hankkeessa on aito tarve ja kysyntä.

Koulutuksen ja oppimisen arvioinnissa etukäteisarviointi on myös opiskelijoiden lähtötason mittaamista kouluttajan tarpeisiin (diagnostinen arviointi) tai ennustamaan opiskelijan tulevaa oppimista (prognostinen arviointi).

Not secure | www.kansalaisareena.fi/itsearviointiopas.pdf

jassa. Lisäksi työpajassa työstetään konkreettisia ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi.

PATA-itsearviointimatriisi

ARVIOINTIKYSEMYKSET	ARVIOINTIKOHDE
Arvio atkikolita	1) Missä olemme nykyisesti
	2) Missä olemme mahdollisesti
	3) Kehittämiskohde 2024 vuoteen

TEORIAA - Formatiivinen arviointi

<https://blogs.helsinki.fi/formatiivinen-arviointi/teoriaa/>

ETUSIVU | TEORIAA | FORMATIIVISEN ARVIOINNIN MENETELMIÄ | KIRJALLISUUS JA LINKIT | TÄYDENNYSKOULUTUS | TAPAHTUMIA | YHTEYSTIEDOT

Opettajan suorittama arviointi ei ole formatiivista ennen kuin oppilas saa arvioinnin pohjalta palautetta ja erityisesti sellaista palautetta, joka ohjaa oppilasta kohti tavoitteita (Black & Wiliam, 1998)

Spontaani ja suunniteltu arviointi

Formatiivinen arviointi voi olla spontaanista tai suunniteltua. Opettaja ohjeistaa ja johtattelee oppilaita kysymyksillään ja palautteellaan

CAF ARVIOINTIMALLI

	Itsearviointi	Sisäinen arviointi	Ulkoinen arviointi
Kuka toteuttaa?	Yksilöt tai organisaatiot itse	Tehtävään asetetut sisäiset evaluoijat tai evaluointiyksiköt.	Toimeksianto, sovitaan ulkopuolisen arvioijan kanssa
Lähtökohta:	Haetaan reflektiivisesti tietoa omasta toiminnasta	Lähellä itsearviointia, oppimistulokset tms.	Käytetään esim. isoissa hankkeissa ja usein rahoittajan aloitteesta
Tarkoitus:	Muodostetaan tietoa kehittämisen tueksi, sitoutetaan osallistujat	Tarkastellaan toimintaa sisältä käsin	Riippumattomasta (usein tilintekovastuuta korostava) kokonaisvuorovaikutukselliseen, jolloin sekä arvioija että kohde ovat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja oppivat toisiltaan.
Arviointiote:	Usein prosessiarviointia, kriteeristö voi olla hyvin monimuotoista, subjektiivinen, itselle merkitykselliset asiat arviointikohteena https://www.ok-sivis.fi/jarjestoarvioinnin-ilmansuunkia/arvioinnin-taustaa/arvioinnin-ulottuvuuksia.html pohjalta	Toimijat ja organisaatio muodostavat arviointikriteerit itse tai käyttävät vakiintuneita malleja (esim. oppilaitokset)	Tulos- ja vaikuttavuusarviointipainotteista. Kriteeristöt tulevat esim. rahoittajalta tai suunnitelman tulostavoitteista.

Arviointitehtäviä

- Prosessiarviointi: (hankkeen aikana)
 - Millä keinoilla hankkeen prosesseja voidaan kehittää (vastaamaan paremmin tavoitteiden saavuttamista)?
- Tulosarviointi: (hankkeen loppupuoella)
 - Millainen on hankkeen kehittämä koulutusmalli? Oppimistulokset, resurssit, pilotointien kokemukset, osallistujamäärät jne.)
- Vaikuttavuuden arviointi: (hankkeen jälkeen)
 - Miten kohderyhmän elämä tai toimintakentän tilanne on hanketavoitteen kannalta muuttunut (hankkeen toimesta)?

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

(Itse)arviointi kehittämishankkeissa:

- Hanesuunnitelma -> arviointisuunnitelma
- Mistä aineistoa saadaan?
- Arviointi vs. arvostelu
- Arviointitiedon hyödyntäminen
- Seurannan ja arvioinnin suhde
- Kuinka paljon arviointiprosessiin voidaan panostaa, mikä on tarpeen?
- Miten tietoa käytetään?

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

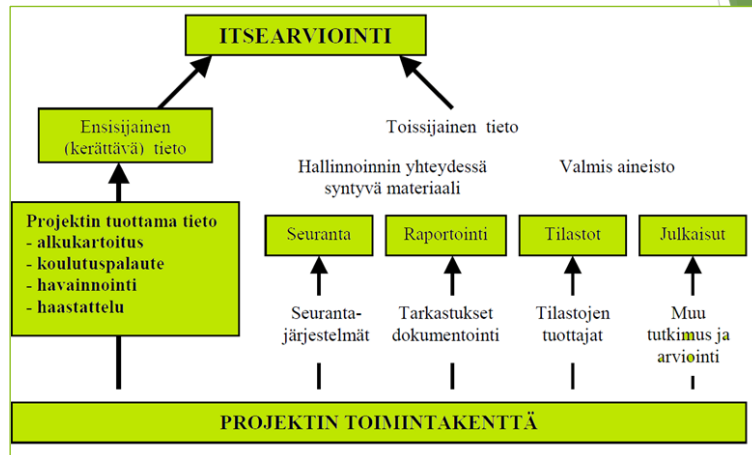
TAIKOJA"
KOORDINAATIOHANKE

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Aineisto

Lähde: ARVIOINTI JA ITSEARVIOINTI PROJEKTIN
TYÖVÄLINEINÄ
Itä-Suomen lääninhallituksen julkaisu nro 82

Mihin arviointi kohdistuu?

Mikä on keskeistä? Mihin voidaan hankkeen edetessä vaikuttaa toimintaa kehittämällä?

Hankeorganisaation toimivuus		Kehittämisen prosessin toteuttaminen	
- Viestintä - Tietämyksen-hallinta - Ohjausryhmä - Seuranta - Osatoteutukset - Verkostot	Miten saadaan tietoa? Miten vaikuttavat hankkeen tuloksiin?	- Interventiot - Koulutukset - Sitouttaminen - Sidosryhmät - Hankekäytännön vieminen eteenpäin	Milloin voidaan saada tietoa? Ketkä osaavat vastata?

- Ohjelmateoria, ajattelu projektin toimenpiteiden tilannetta parantavista vaikutuksista

Seppänen-Järvelä (2004) pohjalta

Skenaario - arviointi parantaa tuloksia ja lisää ymmärrystä hankkeesta

Esimerkki: Projektin osatoteutukset aloittavat pilottikoulutuksia eri aikoina

Arvioidaan vain lopputulosta	Arvioidaan prosessia
Osatoteutusten vetäjillä ei ole selkeitä kanavia tai tietoa tavoittaa muiden pilotointien kokemuksia. Asia ei tule ilmi ilman arviointia, koska pilottien suunnittelussa on riittävästi tekemistä.	Verkkolomakkeella toteutettu arviointi nostaa esiin ongelmat projektin tietämyksenhallinnassa / sisäisessä viestinnässä. Asiaan löytyy korjaavia toimenpiteitä.
Kaikista koulutuksista tulee hyvät palautteet, kouluttajat ovat tyytyväisiä ja haluttu osallistumismäärä on tavoiteltu	Sama kuin vasemmalla, mutta lisäksi ajallisesti myöhemmin aloitetussa koulutuksessa kyetään parantamaan aiempien pilottien toimintamalleja. +hankkeesta syntyy enemmän tietoa

PUHTI - Ohjauksen tahto ja taito -hankkeen itsearviointiprosessi (2015-2018)

TAIKOJA
KOORDINAATIOHANKKEEN

Prosessin vaiheet (arviointisuunnitelma):	Prosessi Puhti-hankkeessa:
- Arvioinnin kohteet/teemat	Hankekokonaisuuden, osatoteutusten tilanne, viestintä, verkostoituminen
- Aikataulu	Syksy 2016
- Miten tietoa saadaan? (keneltä/miten kerätään)	Hankekumppanit täyttivät väliarviointilomakkeen (KVLAKK, EKAMI, TAKK, Salon Seudun Koulutuskuntayhtymä)
- Ketkä osallistuvat prosessiin?	Puhti ja TAIKOJA suunnittelivat väliarvioinnin yhdessä, TAIKOJA toteutti lomakekyselyn
- Kuka/ketkä arviointitietoa hyödyntävät	Hanke, ohjausryhmä,
- Mikä oli arvioinnin lopputuote?	TAIKOJA koosti tuloksista koosteen ohjausryhmää varten.

PUHTI - Ohjauksen tahto ja taito -hankkeen itsearviontiprosessi (2015-2018)

- ▶ Mitä arvioinnista jäi käyttöön, kuinka hyödynnettiin
- ▶ Kuormittiko, saatiinko relevanttia tietoa hankkeen tavoitteiden kannalta?
- ▶ Saadun tiedon suhde muuhun hanketietoon, esikyselyihin yms.?
- ▶ Mitä arvioinnissa tehtäisiin nyt toisin?

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Itsearviointipaja, osa 1 - keskustelkaa pöytäkunnittain

Kertokaa lyhyesti hankkeestanne seuraavat asiat:

Millainen malli, käytäntö yms. on **tavoitteena**? Ketkä ovat keskeiset **toimijat**, kuten osatoteuttajat? Mikä on hankkeenne **aikataulu**?

Kysymykset:	Pohtikaa myös:
Arvioinnin kohteet, teemat?	Onko hankkeen toteutuksessa tullut ilmi menestyksiä tai sudenkuoppia, pullonkauloja? Miten niistä saadaan tietoa? Miten hankkeen toiminnot ovat yhteydessä hankkeen tavoitteisiin?
Ketkä ovat mukana?	Mitkä hankkeen toimijoista tai sidosryhmistä ovat riittävän tavoitettavissa ja kykenevät vastaamaan aihepiiriä käsitteleviin kysymyksiin? Sitouttamismahdollisuudet
Tiedonkeruun toteutus (miten?, ketkä?)	Taustamateriaali (kuten hankesuunnitelma) verkkokysely, keskusteluryhmä, paperilomakkeet tapaamisen yhteydessä, anonymi/nimet esillä, mittarit, indikaattorit, hanketoimija, ulkoinen toimijat
Millaista tietoa?	Määrällinen vs. laadullinen, keskiarvoja, jakaumia, ehdotuksia, palautteita, tyytyväisyyttä.

Kyselyt

- ▶ Esim. väli- ja loppuarviointi
 - ▶ Verrataan tilanteita saman sisältöisien kyselyiden avulla
 - ▶ Muutokset hankeväen kokoonpanoissa vääristävät tuloksia
- ▶ Määrällinen vs. laadullinen
 - ▶ Likert -viisiportainen (erittäin eri mieltä - erittäin samaa mieltä)
 - ▶ Helppo toteuttaa, täyttää ja analysoida
 - ▶ Kertoo yleiset tendenssit, mutta ei näe asioiden taakse
 - ▶ Esim. viestintä 4,1, hankkeen tavoitteiden toteutuminen 3,8
 - ▶ Sanalliset vastaukset, toimenpide-ehdotukset
 - ▶ Voi olla työläs täyttää ja analysoida
 - ▶ Antaa selkeitä eväitä kehittämistyöhön
 - ▶ Sitouttaa, kuulluksi tuleminen tuntuu
- ▶ Anonyymi vai ei?
- ▶ Miten huolehditaan että vastaus-aikataulu pitää?

	Strongly Disagree	Disagree	Undecided	Agree	Strongly Agree
feature Blog	☐	☐	☐	☒	☐
ad more scales	☐	☐	☐	☐	☒
about the feature Blog	☒	☐	☐	☐	☐

Osa 2 - Laatikka luonnos arviointisuunnitelmaa varten

Kysymykset:	Pohtikaa myös:
Arviointikohteet/teemat? Mistä aineisto?	Onko hankkeen toteutuksessa tullut ilmi sudenkuoppia, pullonkauloja? Miten niistä saadaan tietoa? Miten hankkeen toiminnot ovat yhteydessä hankkeen tavoitteisiin?
Miten tietoa hyödynnetään?	Itsearviointitiedon analysointi, tiedottaminen, rooli päätöksenteossa, resurssit (paljonko voimavaroja analyysiin, toimintasuunnitelmien viilaukseen?) Sitouttamismahdollisuudet
Itsearviointin ajankohta? Millaisia resursseja on käytettävissä?	Milloin tietoa jo on saatavissa? Milloin on vielä riittävästi hankeaikaa tiedon hyödyntämiseen? Uusintakierroksen tms. ajankohta? Kuka kerää tiedon? Tekniset järjestelmät, seurannan kautta tuleva data jne.
Muuta huomioitavaa:	Miten huomioidaan muutokset hankkeessa, osatoteutuksien ajalliset painotukset, väen vaihtuminen, millaiset aihepiirit ovat haastavia kyselyissä jne.

Linkkejä ja vinkkejä

- ▶ Rakennerahastot.fi → Hankkeen arviointi:
<https://www.rakennerahastot.fi/itsearviointi>
- ▶ Seppänen-Järvelä, R. (2004). Prosessiarviointi kehittämisprojektissa. Opas käytäntöihin.
https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/75862/Arviointiraportteja4_04.pdf
- ▶ Lindberg, A. (2013). Eväitä arviointiin sosiaali- ja terveysjärjestöissä
https://mieli.fi/sites/default/files/inline/horisontti_evaita_arviointiin_0114.pdf
- ▶ STEAn itsearviointiopus
<https://www.stea.fi/documents/2184241/2492102/Itsearviointiopus/9c90fac1-47a8-4bdc-a35f-9b22d9020080>
- ▶ Björqvist, L. (toim.) (2014). KARTTA, KOMPASSI & KALENTERI Projektiarvioinnin opas
https://wiki.metropolia.fi/download/attachments/60919233/Arviointiopus_web.pdf
- ▶ OK-Sivis, Arvioinnin ulottuvuuksia:
<https://www.ok-sivis.fi/jarjestoarvioinnin-ilmansuuntia/arvioinnin-taustaa/arvioinnin-ulottuvuuksia.html>

